

ΣΤΗΝ ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

«Δεύτε ιδετε Χριστόν, τον Δεσπότην του παντός, ον βαστάζει Συμεών, σήμερον εν τω ναώ».

«Θέλων εννηθρώπησας, ο προάναρχος Θεός, και ναώ προσφέρεσαι, τεσσαρακονθήμερος».

Με τέτοιους ωραιότατους ύμνους και αγιογραφικά κείμενα, που εκθέτουν ενώπιόν μας τα μυστήρια του Θεού, υποδεχόμαστε και μετέχουμε στην Υπαπαντή του Κυρίου, που, θα λέγαμε ότι είναι Δεσποτική και Θεομητορική συγχρόνως. Γνωστή στο λαό μας ως **Παπαντή, Πακουή, Πακού** (=που ακούει) ή, **Παναγία η Μυλιαργούσα**, με τις ονομασίες, τις παροιμίες, την αποχή από γεωργικές εργασίες, τις παρατηρήσεις και προβλέψεις του καιρού και διάφορα άλλα στοιχεία, να δείχνουν την αξία της στη συνείδηση και την πλουσιότατη παράδοσή του.

Σύμφωνα με τον ευαγγελιστή Λουκά, ο Ιωσήφ και η Μαρία, με το σαραντισμό της, οδήγησαν το θείο βρέφος στο ναό των Ιεροσολύμων, τηρώντας το Μωσαϊκό νόμο για τον καθαρισμό, που ίσχυε για όλους τους Ισραηλίτες. Όπως και στην τελετή της περιτομής, έτσι κι εδώ, τηρούνται όσα προέβλεπε ο Νόμος, για ωφέλεια και παραδειγματισμό των ανθρώπων.

Εκεί ήταν ο **«δίκαιος και ευλαβής»** Συμεών, που ζούσε **«προσδεχόμενος παράκλησιν του Ισραήλ, και Πνεύμα Άγιον ην επ' αυτόν»**. Με την παρηγοριά, δηλαδή, και την προσδοκία μιας ολόκληρης ζωής, να γνωρίσει τον Σωτήρα, καθώς το άγιο Πνεύμα τον είχε πληροφορήσει. Εκείνο τον ενέπνευσε να πάει στο ναό. Τιμώντας και το όνομά του, που, στα εβραϊκά σημαίνει «υπακοή», ο άγιος γέροντας αξιώθηκε να γίνει θεοδόχος. Άγιοι Πατέρες και υμνογράφοι μάς δίνουν διάφορες πληροφορίες για τη μακραίωνη ζωή του, τον εγκωμιάζουν και τον χαρακτηρίζουν: «ιερουργόν, ιερώτατον», «πνευματοκίνητον», υπεράνθρωπο, «των αγγέλων υπέρτερον».

Ας δούμε πώς μας παρουσιάζει την εικόνα της Εορτής ο Νίκος Τυπάλδος:

«Μπαίνει ο Θεός στο Σπίτι Του- αγιάζεται κι αγιάζει...

Πώς λαμπαδιάζει ο ναός της Ιερουσαλήμ...

Περίβλεπτος, θεοβάδιστος, πώς αστραποβολάει».

Είμαστε μπρος στο Ιερό Ναού με δίφυλλη τη θύρα.

Πέντε μορφές πανσέβαστες μας ιστορεί ο ζωγράφος.

Πρώτη και λυγρόκορμη, στητή σαν κυπαρίσσι,

...η Παναγία η Δέσποινα. Με ρόδινην εσθήτα, χιτώνα βοθυγάλαζο, κατάχρυσο φεγγίο (φωτοστέφανο).

Στην όψη της ζωγραφιστή η λαμπερόνα της ψυχής,

καθώς, σε στάση προσφοράς, το χέρι της απλώνει

στον θεοδόχο Συμεών το Νήπιο ν' αποθέσει.

Το Βρέφος ασπαργάνωτο, με ιμάτιο και χιτώνα,

αν και νήπιο ημερών. Γιατ' είναι ο Θεάνθρωπος,

ο Εμμανουήλ, ο Άναρχος ο Λόγος του Πατρός.

Απλώνει τα χεράκια Του γλυκά στο θεοδόχο.

Ενώ στην άκρη στέκονται σεβάσμιες δυό μορφές:

θυγάτηρ Φανουήλ, χήρα, η προφήτισσα Άννα,

χρόνους και χρόνους που πιστά μες στο ναόν υπηρετεί.

...Η άσκησι κι η όσια προσμονή της

τώρα ευλογείται, ως θωρεί στη δύση της ζωής της

του θείου Νυμφίου την έλευση, «Χριστόν Κυρίου» ως βλέπει.

Και πλάι της, σεμνότατος, ο Ιωσήφ, ο δίκαιος,

με ιμάτιο βαθυγάλαζο, σταχτόφαιο χιτώνα.

Κρατάει, ακουμπώντας τα πάνω στο φόρεμά του,

τη φτωχική του προσφορά- ζευγάρι τρυγονάκια

ή δυό λευκοπερίστερα, που λέν' πως συμβολίζουν

την Παλαιά και την Καινή, τις δύο Διαθήκες.

Να τος...Μπροστά μας μια μορφή ασκητική και βιβλική.

Ο Συμεών...βαθύγερος...Ευλαβικά στα χέρια του

τον Παντοκράτορα κρατεί, καιρούς που καρτερούσε,

τρόπαιο της αθλήσεως και της απαντοχής του».

Είναι όντως συγκινητική η σκηνή, στην οποία, ο Γέροντας -που έζησε πέρα κι από τα

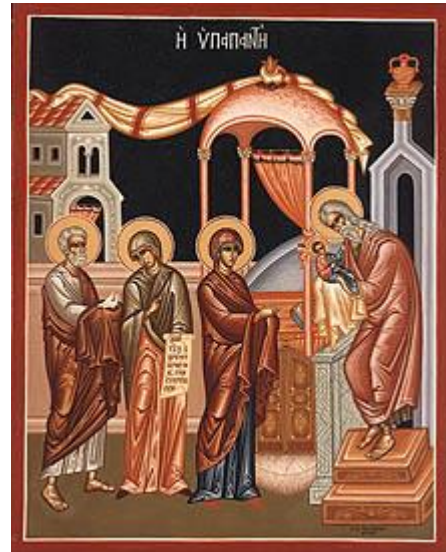
συνηθισμένα ηλικιακά όρια, γι' αυτήν, ακριβώς, τη στιγμή- κρατάει στην αγκαλιά του το θείον

Βρέφος. Οι υμνογράφοι, με εκπληκτικές εικόνες και λογοτεχνικά σχήματα, περιγράφουν τα

τελούμενα. Ο Συμεών νιώθει ανείπωτη χαρά, καθώς υποδέχεται ως νήπιο τον Σαρκωθέντα Λόγο

του Θεού. Αυτόν που έδωσε το νόμο στο Μωυσή και του οποίου τη Σάρκωση προανήγγειλαν όλοι

οι Προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης. Είδαμε, άλλωστε, με το ζεύγος των πτηνών να συμβολίζονται

και οι δύο Διαθήκες.

Στα μάτια μας, όμως, καθώς ακούμε τα Αναγνώσματα του Εσπερινού, προβάλλει ολοζώντανο το, ασύλληπτο από τον ανθρώπινο νου, μεγαλειώδες όραμα του *Ησαΐα*. Σ' αυτό, όπως ο ίδιος μάς διηγείται, είδε τον Κύριο, **«καθήμενον επί θρόνου υψηλού...και πλήρης ο οίκος της δόξης αυτού»**.

Και Σεραφείμ να τον κυκλώνουν, καλύπτοντας με τις πτέρυγές τους τα πρόσωπα και τα πόδια τους. Και, να φωνάζουν δυνατά οι Άγγελοι μεταξύ τους: **«Άγιος, Άγιος, Άγιος Κύριος Σαββαώθ, πλήρης πάσα η γη της δόξης αυτού»**. Το συγκλονισμό του μεγάλου Προφήτη από το όραμα αυτό-πηγή του Τρισαγίου ύμνου της Θείας Λειτουργίας-μας περιγράφει ο υμνογράφος σε μια από τις ωραιότερες Καταβασίες της Εορτής:

«Ως είδεν Ησαΐας συμβολικώς, εν θρόνω επηρμένω Θεόν, υπ' Αγγέλων δόξης δορυφορούμενον, ω τάλας! εβόα, εγώ- προ γαρ είδον σωματούμενον Θεόν, φωτός ανεσπέρου, και ειρήνης δεσπόζοντα».

Στο όραμα αυτό θα επανέλθουμε παρακάτω. Στον Εσπερινό, επίσης, ακούμε τον εξής ύμνο: **«Ανοιγέσθω η πύλη του ουρανού σήμερα- ο γαρ άναρχος Λόγος του Πατρός, αρχήν λαβών χρονικήν, μη εκστάς της αυτού θεότητος, υπό Παρθένου ως βρέφος τεσσαρακονθήμερον, προσφέρεται εν ναώ τω νομικώ και τούτον αγκάλαις εισδέχεται ο Πρέσβυς»**. Ας ανοίξει, λέει, σήμερα, η πύλη του ουρανού. Εδώ, ο πανάρχαιος, καθολικός και διαχρονικός πόθος του ανθρώπου να επικοινωνήσει με τον «άλλο κόσμο», τον πνευματικό, να ενωθεί με το Θεό, γίνεται πραγματικότητα. Ο προαιώνιος Λόγος του Θεού, δια του Οποίου δημιουργήθηκαν τα πάντα, είναι, όπως κι ο ίδιος αργότερα θα πει, η «θύρα του οίκου του Πατρός». Όντας τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, «κρύβει» τη θεότητά Του. Αυτήν, ακριβώς, την «αρετή» της θείας συγκαταβάσεως, που, ο Προφήτης Αβακούμ διακήρυξε, ο υμνωδός εξυμνεί ως εξής:

«Εκάλυπεν ουρανούς η αρετή σου Χριστέ». Γιατί, λέει, καθώς προήλθες από την **πάναννη Μητέρα, «εν τω ναώ της δόξης σου ώφθης αγκαλοφορούμενος, και επληρώθη τα πάντα της σης αιnéσεως»** (Ωδή δ').

Η άκρα συγκατάβαση, η ταπεινώση και η άπειρη ευσπλαχνία του Θεού διακηρύσσονται σε πάρα πολλούς άλλους ύμνους.

Και ο μεν Ησαΐας, «φως ιδών άνεσπερον», και, μετά το δέος και το συγκλονισμό του, ενισχυμένος από ένα Σεραφείμ, θα αναλάβει το τεράστιο προφητικό έργο του. Από εδώ, όμως, εμπνεόμενος ο υμνογράφος, θα μας πει

σ' ένα από τα γνωστά και πολύ λαοφιλή- ψαλλόμενα σε τρίσημο ρυθμό- Μεγαλυνάρια:

«Η λαβίς η μυστική, η τον άνθρακα Χριστόν, συλλαβούσα εν γαστρί, συ υπάρχεις Μαριάμ».

Είναι, νομίζω, κατανοητός ο συμβολισμός: αυτός, τον οποίο οι αγγελικές δυνάμεις τρέμουν να αντικρύσουν, ο φλεγόμενος άνθρακας που είδε ο Ησαΐας, είναι ο Χριστός. Η μυστική «λαβίδα» είναι η Παναγία μας, που τον κυοφόρησε «αδιαφθόρως» και με υπέρλογο τρόπο.

Παίρνοντας ο Συμεών το Χριστό στα χέρια του, ευλόγησε το Θεό και αναφώνησε τα εξής λόγια, που, οι σοφοί Πατέρες τα ενέταξαν στο τέλος του Εσπερινού, καθώς και σ' άλλες

ακολουθίες: **«Νυν απολύεις τον δούλον σου, δέσποτα, κατά το ρήμα σου εν ειρήνη- ότι είδον οι οφθαλμοί μου το σωτήριόν σου, ο ητοιμάσας κατά πρόσωπον πάντων των**

λαών, φως εις αποκάλυψιν εθνών και δόξαν λαού σου Ισραήλ» (Λουκ.2,29-31). Τώρα, πια, λέει, μπορώ να πεθάνω, Θεέ μου, με ειρήνη, αφού γνώρισα τη σωτηρία που ετοίμασες ενώπιον όλων των λαών, φως προς αποκάλυψη των εθνών και δόξα του Ισραήλ! Ήταν τόση η χαρά του Συμεών γι' αυτή την ευλογία, ώστε, σύμφωνα με πολλούς Πατέρες, βιαζόταν να πάει στον Άδη και να αναγγείλει στους κεκοιμημένους ότι ήλθε ο Χριστός στη γη και πως, σύντομα, θα επισκεφτεί κι' αυτούς, για να τους ελευθερώσει!

Ο Ιωσήφ και η Μαρία, όπως ήταν φυσικό, θαύμαζαν, ακούγοντας όλα αυτά. Στη συνέχεια, ο άγιος γέροντας τους ευλογεί και κάνει δύο θαυμαστές προφητείες: ο μεν Ιησούς θα είναι **«εις πτώσιν και ανάστασιν πολλών και σημείον αντιλεγόμενον»**, την καρδιά δε της Μητέρας

Του θα **«διαπεράσει ρομφαία, όπως αν αποκαλυφθώσιν εκ πολλών καρδιών διαλογισμοί»**. Εννοούσε, προφανώς, τον πόνο που θα βιώσει η Παναγία μας, βλέποντας στο

Σταυρό τον Υιό της. Οι υμνογράφοι θα μελουρηγήσουν:

«Νυν απόλυσιν ζητώ, από σου του Πλαστοργού, ότι είδον σε Χριστέ, το σωτήριόν μου φως»! (Μεγαλυνάριο).

«Εν πνεύματι τω ιερώ, παραστάς ο Πρεσβύτες, αγκάλαις υπεδέξατο, τον του νόμου Δεσπότην, κραυγάζων- Νυν του δεσμού με, της σαρκός απόλυσον, ως ειρήκας εν ειρήνη- είδον γαρ τοις οφθαλμοίς, αποκάλυψιν εθνών, και Ισραήλ σωτηρίαν»

(Εξαποστειλάριο).

Στα γεγονότα της Υπαπαντής, εκτός από την Παναγία, το Βρέφος και το Συμεών, δύο, ακόμα, πρόσωπα συμμετέχουν στα δρώμενα. Είναι ο Ιωσήφ, με τη φτωχική προσφορά- του ζευγούς των πτηνών- και η **προφήτισσα Άννα**, που, δοσμένη στις νηστείες και στις νυχθήμερες προσευχές, αξιώθηκε να δει τον Κύριο. Καθοδηγούμενη από το Άγιο Πνεύμα, εκείνη, ακριβώς, την ώρα, παρουσιάστηκε και δοξολογούσε το Θεό, μιλώντας σ' όλους όσοι ανέμεναν τη λύτρωση στην Ιερουσαλήμ. Γι' αυτή, μάλιστα, την ευχαριστία και τη δοξολογία, που της ενέπνευσε το Άγιο Πνεύμα, χαρακτηρίζεται από τον Ευαγγελιστή ως «προφήτις».

Συνοψίζοντας, παρατηρούμε τα εξής:

Πρώτο: στην Υπαπαντή του Κυρίου γιορτάζουμε το σαραντισμό της Παναγίας και την υποδοχή του Βρέφους από τον Πρεσβύτερο Συμεών. Εκτός από την τήρηση του Νόμου, ο Κύριος μάς δείχνει το δρόμο της σωτηρίας: με την ταπείνωση, τη θυσιαστικότητα και τη συμμετοχή μας στη λατρευτική ζωή της Εκκλησίας.

Δεύτερο: όσο κι αν ο άνθρωπος αγωνίζεται να είναι «καλός», να γνωρίσει το Θεό, αυτό δε θα επιτευχθεί, χωρίς τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος. Μάλιστα, οι χριστιανοί, κατά τον Απόστολο Παύλο, είναι καλεσμένοι να είναι «ναοί» Του, διακονώντας με τα χαρίσματά Του.

Τρίτο: όλα τα πρόσωπα, στην ευαγγελική διήγηση και στην εικόνα της Υπαπαντής, «έλκονται», ενεργούν και αναδεικνύονται από το Νήπιο-τον «Χριστόν Κυρίου». Αυτόν που, όντας **«το φως το αληθινόν, το φωτίζουν πάντα άνθρωπον ερχόμενον εις τον κόσμον»**, νοηματοδοτεί την ιστορία της ανθρωπότητας και σκορπίζει τα σκοτάδια της ζωής μας.

Τέταρτο: ο ρόλος της Παναγίας είναι ιδιαίτερα σημαντικός στο Μυστήριο της Θείας Οικονομίας. Επαξίως, λοιπόν, την επικαλούμαστε και την υμνούμε, όπως στο εξής Μεγαλυνάριο της Εορτής: **«Θεοτόκε η ελπίς, πάντων των χριστιανών, σκέπε, φρούρει, φύλαττε τους ελπίζοντας εις σε»!**

Πέμπτο: οι προφητείες του Συμεών επαληθεύτηκαν απολύτως, και στη διάρκεια της επίγειας ζωής του Κυρίου, αλλά, και στους αιώνες που ακολούθησαν, ως και την εποχή μας. Εκείνος θα είναι «εκτεθειμένος» στην αγάπη και τη σκληρότητα, την πίστη και την απόρριψη από μέρους των ανθρώπων. Σ' αυτή, αλλά, και την άλλη ζωή, καθώς θα τον αντικρύσουν, για «πτώση», ή, «ανάστασή» τους, αναλόγως. Αλλά, «σημείο αντιλεγόμενο» θα είναι και όποιος ακολουθεί το δρόμο Του και, συνολικά, η Εκκλησία Του, ως ο **«Χριστός παρατεινόμενος εις τους αιώνες»**. Καθώς ατενίζουμε το ναό και βλέπουμε την Υπαπαντή του Κυρίου, μένομε έκπληκτοι από τα τελούμενα εκεί. Από την εορτή αυτή, η Εκκλησία μας καθιέρωσε την ακολουθία του Σαραντισμού των νεογέννητων, όχι, τόσο, ως «καθαρήνια», όσο ως ευχαριστήρια. Και, το σπουδαιότερο, ως προετοιμασία για το βάπτισμα και, άρα, την ένταξη του νέου μέλους στο Σώμα του Χριστού, την Εκκλησία.

Τώρα, να πούμε ότι ζηλεύουμε τον άγιο γέροντα, που αξιώθηκε το «αίσιον τέλος» της ζωής του, θα ήταν το πιο εύκολο για μας. Το θέμα είναι, να ιδούμε, πώς εκείνος κατόρθωσε να φτάσει σ' αυτή τη «συνάντηση». Να μεταμορφωθεί, ουσιαστικά, σε «άλλον άνθρωπο». Να διώξει το φόβο του θανάτου και να είναι έτοιμος, πια, ειρηνεμένος, για το «μεγάλο πέρασμα»- στην αιώνια αγκαλιά του Κυρίου!

Κανείς, βέβαια, δεν ξέρει τι είδε ο Συμεών, καθώς υποδεχόταν το Βρέφος. Όπως, επίσης, δεν ξέρουμε ποια «άρρητα ρήματα» φανέρωσε ο Κύριος στο απόστολο Παύλο, στην ιστορική πορεία του προς τη Δαμασκό, ώστε να μεταστραφεί ριζικά η ζωή του. Όμως, ας μην παραπονιόμαστε, πως, τάχα, ο Θεός απουσιάζει από τη ζωή μας. Θα είμαστε πολύ άδικοι απέναντί Του. Είναι διαρκώς παρών, με τις άπειρες δωρεές και ευεργεσίες Του. Εκτός κι αν δε θέλουμε να ιδούμε. Ο π. Thomas Horoko γράφει: **«Ανθρωπίνως μιλώντας, είδαμε πολύ περισσότερα από ό,τι είδε ο Συμεών εκείνη την ημέρα στο Ναό! Γιατί, Αυτός(ο Κύριος) έκανε τα πάντα, ώστε να μπορέσουμε να Τον δούμε εν Πνεύματι στο μέσο της Εκκλησίας Του...πιστεύουμε σε Αυτόν και τον αγαπάμε και αγαλλόμεθα εν Αυτώ με ανέκφραστη και εκστατική χαρά. Τον βλέπουμε με τα μάτια του πνεύματός μας, όταν καθοδηγούμενοι από το Πνεύμα Του, εορτάζουμε στην Εκκλησία κάθε χρόνο το χειμωνιάτικο Πάσχα του ερχομού Του»** (**«ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΗ ΠΑΣΧΑΛΙΑ»**, σελ. 286-287).

Στα μέσα ενός πολύ βαρύ «χειμώνα», που οι καρδιές παγώνουν, πρόωρα και επικίνδυνα, ας σκεφτούμε πως ο Χριστός, ως άλλο «Νήπιο», βρίσκεται πολύ κοντά μας: στα πρόσωπα των αδελφών Του, που παντοιοτρόπως υποφέρουν και δοκιμάζονται σκληρά, προσμένοντας την υποδοχή και απαντοχή στο «ναό» της ψυχής μας. Αυτό, νομίζω, είναι ένα μήνυμα της Υπαπαντής, πολύ σημαντικό. Καθώς, μάλιστα, οι συνθήκες διαβίωσης μεγάλων τμημάτων του πληθυσμού χειροτερεύουν συνεχώς, θα γίνεται ολοένα και πιο επίκαιρο. Και, ίσως είναι ώρα, όλοι οι πιστοί, να προστρέξουμε στη μεγάλη Μητέρα μας, την Παναγιά, όχι, απλώς, αναπολώντας παλιά ωραία έθιμα, αλλά, με ικεσίες θερμές και δάκρυα πολλά, τούτες τις πολύ δύσκολες ώρες, για να αγκαλιάσει, για άλλη μια φορά, όπως εκείνη ξέρει, και να προστατέψει από τις απροσδόκητες επιβουλές των αδίστακτων κερδοσκόπων και των αδηφάγων πλουτοκρατών τον πολύπαθο, αλλά και υπερήφανο λαό μας.

Σαράντα μέρες μετά τη Γέννηση του Κυρίου, μετά τις γιορτές των Μεγάλων Πατέρων και «Καθηγητών της Ερήμου» και των Τριών Ιεραρχών, η Υπαπαντή έρχεται να συγκεφαλαιώσει μια πολύ κατασκευτική λειτουργική περίοδο, που άρχισε με τη νηστεία των Χριστουγέννων. Όμως, στα πρόθυρα ενάρξεως του Τριωδίου και της...χαλαρότητας των αποκριάτικων ημερών, η πανέμορφη αυτή γιορτή μάς δίνει την ευκαιρία να αναζητήσουμε, όπως κι ο υμνογράφος, το αληθινό φως του Χριστού, για να μπορούμε να πορευόμαστε σωστά στους ομιχλώδεις δρόμους της ζωής μας:

«Λάμπρυνόν μου την ψυχήν, και το φως το αισθητόν, όπως ιδω καθαρώς, και κηρύξω σε Θεόν».